

nóólés"-ben, a „Csordás”, az „Éjjeli őr”, a „Pihenő” alakjában. Ezen korszakának kiemelkedő alkotása a „Tél” finom, szinte japános könnyedségű hálózatával. Később utószecessziós hatások is észrevehetőek bizonyos képek, így a „Boszorkányégetés” felületén.

1963-ban rajzolta Dante-sorozatát, melyre a könnyedség, a ritmikus vonalvezetés jellemző, oldja a drámát. Megfontolt illusztrációkat készített egy bérház életéről, Móricz Zsigmond „Boldog ember”-éről és Madách Imre „Az ember tragédiája” c. művéről. A hollóházi kerámia hagyományait fejlesztve több kisplasztikát is mintázott felesége, Nyíry Lili társaságában, aki szobrászművészként szintén ezt a technológiát alkalmazta. Ruttkay György szobrai közül különösen érdekes a „Teherhordó” és a Rodin eszményeit folytató „Csók”.

Írói tevékenysége is jelentős. Egyrészt naplójegyzeteiben megírta azon tárlatlátogatásait, melyeket Berlin, Párizs, Budapest intonált, – a tanulságokról is beszámolt. Külön tanulmánya a „Festőszemmel Itáliában”, melyben a reneszánsz és a barokk művészet felhasználható, folytatandó értékeit elemzi. Legfontosabb írásműve az „Egy aktivista festő vallomásai”, melynek egy része megjelent a pozsonyi „Irodalmi Szemle”-ben. Fontos írása az „Ezerarcú Miskolc”, mely a Borsodi Szemle-ben jelent meg 1965-ben.

Fontos része munkásságának levelezése, melyből kiderül, hogy közös tanulmányt készült írni Eugen Sabolla a kassai műhelyről. Itt Kassán jelent meg 1944-ben „Szociális igazgatás” c. könyve, másik jogi tanulmánya azon egyetemi jegyzet, melyet Szegeden adott ki 1949-ben.

Glatz Oszkár tanítványa volt egy ideig, ekkor Szőnyi István korrigálta munkáit, Csorba Géza barátja lett, – munkásságát többen, így Keller Imre, Szmrecsányi Anna, Mezőssy Mária és Szabó Júlia elemezte, értékelt. Ő, Szabó Júlia nevezte Ruttkay Györgyöt „a magyar aktivizmus Benjámínjának”.

Életművének jelentősége abban áll, hogy az európai avantgarde törekvések sodrában egyéni szólammal jelentkezett, helyes irányt követett az általa elérhető legmagasabb minőség jegyében. Festői és írói örökségét számbavenni, kéziratait kiadni, – megtisztelő kötelességünk.

DAS KÜNSTLERISCHE LEBENSWERK VON GYÖRGY RUTTKAY

(Auszug)

György Ruttkay ist ein eigenartiger Vertreter des ungarischen Aktivismus. Seine Landschaftserlebnisse waren mit den Liptoer Bergen, mit dem Vag-Tal, später mit den Städten Miskolc und Kassa verbunden – die waren die Umwelt seiner Jugend und Erwachsenenzeit. Er war Jurist, Maler und Schriftsteller in einer Person, ein Mensch mit vielen Gattungen und mit einer Lebensanschauung. Der Konstruktivismus kam sozusagen aus seiner Natur und Struktur, das wurde von Kassák und seinem Kreis vertieft. Er war immer frisch und neuartig, seine Werke standen immer mit den künstlerischen Bestrebungen seiner Zeit in Sinkron. Sein Aktivismus ist aber auch lokal vertieft, neben den

französischen Beispielen hat er auch ungarische und tschechoslowakische Quellen, sogar Sezessionselemente verwendet.

Er ist 1898 in Vágsellye geboren, er hat Jura studiert. In dem ersten Weltkrieg kämpft er auf der Front, in den italienischen Kämpfen hat er kubistische Zeichnungen gemacht, die er für Lajos Kassák geschickt hat. In der Ausstellung von „Heute“ 1918 in Budapest ist er mit 4 Werken aufgetreten. Er studierte die Ausstellungen und den Stil des „Sturms“ in den 20-er Jahren in Deutschland, dann schrieb er ein Tagebuch über seine italienische Reise von 1927. Sein berühmtes Dokumentwerk ist „Die Bekenntnisse von einem aktivischen Maler“. 1930 heiratete er die Bildhauerin Lili Nyiry, mit ihr hat er auch modelliert. Seine Plastiken bezeugen Formgefühl und künstlerische Inventionen.

Er war in vielen künstlerischen Richtungen gut informiert, seine Phantasie blieb aber frei und geöffnet, die verschiedenen Stile haben es nicht gefesselt, alle Richtungen haben ihn vorwärts gebracht.

Seine wichtigsten Studien sind: „Die Genossenschaft der Landschaftskünstler“ aus dem Jahre 1943, weiterhin die Schrift „Die tausend Gesichter der Stadt Miskolc“ und eine Handschrift „Ein Maler in Italien.“

Miklós Losonci